

Književnost.

Narodne legende za slovensko mladino, nabral, izdal in založil Anton Kosi, učitelj v Središču na Štajerskem, prvi zvezek, natisnil W. Blanke v Ptuiju 1890, 8°, 40 strani, cena 18 kr. — Po slovenskih knjigah nahajamo sicer mnogo legend, ali ker so te namešane med drugimi spisi in razpravami, ki navadno niso za nežno mladino spisane in ker legende same tudi niso vse za mladino, nimajo za šolo in šolsko mladino tolike vrednosti. Če jih hoče učitelj v šoli porabiti, mora jih sele iskati, izbirati in prirojevati. V knjigah, ki so jedino šolski mladini namenjene, pa jih razun v „Vrtci“ prav redko nahajamo in vender so po svoji vsebini in obliki kaj mikavne. Otroci jih prav radi in pazljivo poslušajo in beró in so vsled tega in zaradi svojega zadržaja vplivno sredstvo za pravi duševni razvoj nežne mladine. Gospod izdavalatelj je torej dobro ukrenil, da se je lotil nabiranja narodnih legend za mladino. To je prva otroška knjiga te vrste. Legende so kratke in take najbolj prijaajo otroškemu

duhu. V njih se izražajo in spoznavajo razne božje lastnosti. Zasluga pisateljeva pa ni samo, da jih je nabiral po knjigah, ampak skoraj polovico jih je sam v narodu nabral in napisal. — Tudi vnanja oblika knjige je lična, papir dober in tisk razločen, cena nizka. Le škoda, da motijo nekateri tiskovni pogoški. Prav toplo jo priporočamo šolam, šolskim knjižnicam in šolskim otrokom ter želimo, da bi se dobro razpečevala!

A. Ž.

Službovnik za cesarsko in kraljevo vojsko. Tretji del. Pehota in lovska četa; poslovenil in založil Andrej Komel pl. Sočebčan, c. in kr. major v p. Drugi natis službovnika z leta 1876. Ljubljana 1890, založil pisatelj, tiskala „Narodna tiskarna“, cena 15 kr. — V 6. številki smo omenili in priporočili „organizacijo vojsstva“ kot deveto knjigo istega marljivega pisatelja. Danes istotako priporočamo pričujočo knjižico, s katero je gospod pisatelj pomnožil slovensko slovstvo.

Vprašanja in odgovori.

Osmo vprašanje. Kdaj se dajejo učencem „izpustnice“, ko prestopijo iz vsakdanje v ponavljalno šolo ali ko izstopijo iz ponavljalne šole?

Odgovor. Po § 17. deželnega zakona z dne 29. malega travna 1873. l. traja šolska dolžnost na deželi praviloma do izpolnjenega 12. leta. Za take otroke je po § 1. deželnega zakona od dne 28. svečana 1874. l. uvedena ponavljalna šola, katero morajo obiskovati otroci po izpustu iz vsakdanje šole do izpolnjenega 14. leta starosti. Preden torej otroci prestopijo v ponavljalno šolo, morajo iz vsakdanje šole izpušteni biti, to se pravi, da morajo dobiti „izpustnico“ pred prestopom v ponavljalno šolo. Teh določil se je tudi iz tega vzroka držati, ker se v mnogih krajih važnost „izpustnice“ premalo ceni. Roditelji in otroci menijo, da zadostuje samo izpolnjeno 12. starostno leto za izstop iz vsakdanje šole in mnogo jih z 12. letom v istini in po svojem mnenju upravičeno zapusti vsakdanjo šolo, ne mené se za „izpustnico“. Do „izpustnice“ pa so po določeni starosti upravičeni le otroci, ki imajo zakonito predpisane znanosti (§ 21. drž. š. zakona). Ako se tedaj strogo drži načela, da se brez „izpustnice“ noben otrok ne vzprejme v ponavljalno šolo, ne bodo dohajali otroci v to šolo, kateri po svojih znanostih še spa-

dajo v vsakdanjo šolo. Z doslednim postopanjem v tej stvari pride šele „izpustnica“ do veljave, katero zasluži.

Deveto vprašanje. Ali mora biti otrok v četrtem ali vsaj v tretjem oddelku (to je na jednorazrednici v drugem ali vsaj v prvem oddelku zgornje skupine), da se sme izpustiti iz vsakdanje šole, ali zadostuje, če je šele v drugem oddelku (to je v drugem oddelku spodnje skupine), pa je že 12 let star in ima v glavnih predmetih vsaj zadostno?

Odgovor. Po deželi je mnogo vasij, za katere se šolodolžna doba po § 17. deželnega zakona od dne 29. malega travna 1873. l. prične šele z izpolnjenim sedmim ali celo z izpolnjenim osmim letom. Mnogo tatic otrok tedaj z izpolnjenim dvajsetim letom ne dovrši ali ne more dovršiti četrtega ali najvišjega šolskega oddelka. Ti otroci torej, ki niso sami zakrivil, da niso prišli do 12. leta v najvišji šolski oddelk, so nekako upravičeni, da se iz vsakdanje šole izpusté že iz tretjega šolskega oddelka, ako so tã zadostili. Ako je pa dvajsetleten otrok šele v drugem oddelku nižje skupine, krivo je temu navadno slabo šolsko obiskovanje, lenoba, zanikrnost otroka in roditeljev, odtegovanje šoli itd. Ker znanosti iz verouka, branja, pisanja,